

ZARZĄDZENIE

Dnia 9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Pietruszyński

w sprawie wniosku obrońcy skazanego M. K. o wznowienie z urzędu (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2020 r., sygn. II AKa 118/20, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego Lublinie z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. IV K 174/18,

na podstawie art. 542 § 3 k.p.k.

nie stwierdzam podstaw do wznowienia z urzędu - na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. - postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2020 r., sygn. II AKa 118/20.

UZASADNIENIE

Obrońca skazanego M. K. wniósł o wznowienie z urzędu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2020 r., sygn. II AKa 118/20, zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 grudnia 2019 r., sygn. IV K 174/18. Jako podstawę wniosku wskazał zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytej obsady składu Sądu pierwszej instancji, w którym brała udział SSR X. Y., przez fakt delegowania jej do orzekania w sądzie wyższej instancji przez Ministra Sprawiedliwości z możliwością odwołania jej z tej delegacji w każdym czasie, na podstawie dowolnych kryteriów, bez uzasadnienia, co przesądziło o

obciążeniu wskazanego wyrok wadą z art. 439 §1 pkt 2 k.p.k., wyartykułowaną zwłaszcza w orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r. (sprawa C - 748/19 do C – 754/19), uwzględniającym interpretację m.in. art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej.

Jako drugą podstawę wniosku opartą również o bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. wskazał nienależytą obsadę składu Sądu odwoławczego, w którym brała udział SSA X.1 Y.1 powołana na ten urząd przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., niespełniającej kryterium niezależności od władzy ustawodawczej i wykonawczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odnosnie zasygnalizowanego zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w składzie Sądu pierwszej instancji, stwierdzić należało, że wykładnia polskich przepisów regulujących instytucję delegowania sędziego, która w powołanym wyżej wyroku Trybunału sprowadziła się do konkluzji, że „Artykuł 19 ust. 1 akapit drugi TUE odczytany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którym minister sprawiedliwości państwa członkowskiego może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego, czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony”, działa na przyszłość, a więc od dnia jej wyrażenia, nie ma natomiast odniesienia do spraw, które zostały wcześniej prawomocnie zakończone (zob. postanowienie SN13 lipca 2022 r., IV KO 1/22). W tym wypadku wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie zapadł w dniu 6 grudnia 2019 r., a więc przez datą wskazanego orzeczenia TSUE.

Co do drugiej podstawy wznowienia postępowania wskazującej na wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 §1 pkt 2 k.p.k. ze względu na udział w składzie Sądu odwoławczego sędzi X.1 Y.1, która objęła urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Lublinie w związku z wnioskiem Krajowej Rady Sądownictwa, co do której test niezależności od władzy ustawodawczej oraz wykonawczej ma wynik negatywny, należało podnieść, że Sąd Najwyższy jest związany w tym zakresie treścią uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23.01. 2020 r., BSA I – 4110 – 1/20. Okoliczność, że w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego w sądzie powszechnym albo wojskowym na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw nie stanowi wyłącznego argumentu za uznaniem, iż w sprawie zaistniała bezwzględna przesłanka uchylenia zaskarżonego wyroku na podstawie art. 439 §1 pkt 2 k.p.k. Drugim, nie mniej ważnym warunkiem jest bowiem to, by wadliwość procesu powołania prowadziła, w konkretnych okolicznościach sprawy, do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności. W dalszym orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed KRS po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony (uchwała SN z 2.06.2022 r., I KZP 2/22). W tej uchwale dla potwierdzenia spełnienia przez konkretnego sędziego standardu niezawisłości i bezstronności wskazano, odwołując się do orzecznictwa ETPCz, na konieczność przeprowadzenia testu prowadzącego do ustalenia, 1) czy w procesie powołania sędziego doszło do naruszenia prawa krajowego, 2) czy naruszenie to miało dostatecznie poważny charakter, oraz 3) czy zostało ono ustalone i naprawione na szczeblu sądów krajowych. W uchwale tej odwołując się do krajowych uwarunkowań ustrojowych - konstytucyjnych wskazano słusznie, że dwa pierwsze kryteria testu zawsze będą wypadać dla nominata negatywnie. Zatem tylko sięgnięcie po trzeci punkt testu pozwala na ustalenie, że konkretny sędzia, który uzyskał nominację z udziałem KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8

grudnia 2017 r., nie jest stronniczy, w sytuacji gdy zostało obalone domniemanie jego bezstronności. Z pewnością dla oceny w ramach punktu trzeciego testu znaczenie będą miały: równoczesność uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, uzyskania przyspieszonego awansu zawodowego z pominięciem kolejnych instancji sądowych, to czy kandydat miał kontrkandydata do awansu.

Odnosząc te warunki do przebiegu kariery zawodowej sędzi X.1 Y.1 należało wskazać, że analiza jej drogi zawodowej - na podstawie informacji dostępnych w domenie publicznej - wskazuje, że powołanie na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Lublinie miało związek wyłącznie z jej osiągnięciami w pracy zawodowej i jej samodoskonaleniem się (uzyskanie tytułu doktora nauk prawnych), a przebieg jej drogi zawodowej nie zawierał żadnych okoliczności wskazujących na rozwój jej kariery sędziowskiej, z innych niż zawodowe przyczyn. Z uchwały KRS Nr [...] z 18.10.2018 r. wynika, że sędzia uzyskała bardzo pozytywną opinię wizytatora, co również przy uzyskanej akceptacji środowiska sędziowskiego, zadecydowało o przedstawieniu właśnie jej kandydatury pośród grona innych kandydatów na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Nie ustalono też aby uzyskany awans miał charakter nadzwyczajny i przyspieszony.

Okoliczności te zadecydowały, że test zachowania przez wskazaną sędzię standardu niezawisłości i bezstronności wypadł pozytywnie.

W świetle wskazanych okoliczności nie zaistniały podstawy do wznowienia z urzędu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 3 listopada 2020 r.

Z tych względów zarządzono jak na wstępie.

[J.J.]

[r.g.]

